

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobců: **a) F. S., b) L. S.**, oba zastoupeni JUDr. Josefem Moravcem, advokátem, se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Městský úřad Boskovice**, se sídlem náměstí 9. května 2, Boskovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o námitce podjatosti soudců Nejvyššího správního soudu ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 5 As 250/2022,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D., JUDr. Jakub Camrda, Ph.D., LL.M., a JUDr. Viktor Kučera **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 5 As 250/2022.

Odůvodnění:

[1] Obec Jabloňany, kde žalobci bydlí, nechala provést opravu dešťové kanalizace u kaple v Jabloňanech, včetně přípojek na tuto kanalizaci. Dodavatel stavby podle tvrzení žalobců vyměnil bez dohody s nimi též jejich přípojku na dešťovou kanalizaci, ačkoliv byla plně funkční a pečlivě vyspádovaná. V důsledku tohoto stavebního zásahu dle tvrzení žalobců začala voda zaplavovat jejich sklep. Při neúspěšných pokusech o nápravu navíc dodavatel stavby rozjezdil příjezdovou cestu k jejich rodinnému domu. V reakci na tyto události zaslali žalobci Městskému úřadu Boskovice podání ze dne 9. 1. 2022 a 14. 1. 2022.

[2] Žalobci následně podali žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v tom, že nevyřídil výše uvedená podání žalobců, ani je nevyzval k odstranění vad těchto podání. Krajský soud v Brně ji zamítl rozsudkem ze dne 28. 7. 2022, č. j. 30 A 38/2022–36. Proti tomuto rozsudku krajského soudu podali žalobci kasační stížnost, o níž je nyní vedeno řízení u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 As 250/2022.

[3] V podání ze dne 25. 10. 2022 žalobci vznesli námitku podjatosti soudců 5. senátu zdejšího soudu JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Jakuba Camrda, Ph.D., LL. M., a JUDr. Viktora Kučery. Uvedli, že navazuje na první námitku podjatosti soudce JUDr. Viktora Kučery, o níž bylo rozhodnuto usnesením ze dne 21. 1. 2021, č. j. Nao 188/2020–30, když se v průběhu času ukázala více než pravdivá tvrzení žalobců, že existují nezpřetrhané vazby mezi JUDr. Viktorem Kučerou, který byl před příchodem na Nejvyšší

správní soud soudcem senátu krajského soudu, jehož předsedou byl současný předseda senátu 30 A Krajského soudu v Brně Mgr. Milan Procházka. Protože první námitka nebyla díky zjevně neupřímnému sdělení JUDr. Viktora Kučery spolehlivě vyřešena, došlo k výraznému ovlivnění celého senátu, který se propůjčil k tomu, že uvedené nezpřetrhané vazby mezi oběma soudci se staly být naprosto neskrývanými a žalobcům je stále více dáváno najevo, že s tím nemohou nic činit, i kdyby prohřešky soudců uvedeného senátu vůči nim byly sebevětší a to i za hranou zákonnosti, což se nyní právě děje, když se 5. senát Nejvyššího správního snaží legalizovat zjevnou černou stavbu ve spolupráci se senátem 30 A Krajského soudu v Brně, a to navíc poté, co oba senáty umožnily, aby byli žalobci ponecháni zcela bez jakékoliv soudní ochrany v případě nepravdivého pomlouvačného nařčení osob ze sousedství, že údajně provádějí stavbu rekonstrukce střechy rodinného domu č. p. X v J.

[4] Žalobci dále vyjádřili nesouhlas s postupem Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5 As 343/2020 a Krajského soudu v Brně ve věci 30 A 100/2020. Uvedli, že nyní, když skutečně došlo k provádění černé stavby budované kanalizace v obci Jabloňany, je snahou obou senátů tuto záležitost zahladit i za cenu dramatického překračování zákonnosti, včetně obcházení stanoveného rozvrhu práce. Rozsudek ze dne 30. 7. 2021, č. j. 5 As 343/2020–52, podle žalobců obsahuje další indicie, že soudci 5. senátu vůči žalobcům nehodlají postupovat objektivně.

[5] Postup 5. senátu Nejvyššího správního soudu vyústil ve zjevně kontroverzní a lidsky nepřijatelné usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 10. 2021, sp. zn. III ÚS 2634/21, který poté, co si získal informace od správních soudů, označil žalobce za osoby popletené, u nichž není zřejmé, čeho chtějí v řízení dosáhnout, a označil je za osoby šikanující nejen veřejnou správu, ale i správní soudnictví. Žalobci shrnuli, že podle 5. senátu Nejvyššího správního soudu a bývalého třetího senátu Ústavního soudu nemají právo se bránit a jsou povinni strpět zásah do svých osobnostních práv, práva na čest a dobrou pověst.

[6] Konstatovali, že 5. senát Nejvyššího správního soudu je zdrojem pomluv, obstrukcí, zjevných nezákonných postupů vůči žalobcům, které jsou dále šířeny prostřednictvím odvolacího správního orgánu. Nyní jmenovaní soudci v rámci kooperace se senátem 30 A Krajského soudu v Brně hodlají legalizovat černou stavbu a znemožnit snahy žalobců obnovit propadlé stavební povolení. To má být realizováno obcházením schváleného rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu, kdy kasační stížnosti jsou přidělovány pouze 5. senátu Nejvyššího správního soudu. V rozsudku sp. zn. 5 As 164/2022 Nejvyšší správní soud nepravdivě konstatuje, že kasační stížnost musí odmítnout, protože žalobcům bylo vyhověno.

[7] 5. senát NSS byl na žalobce po dohodě se senátem 30 A Krajského soudu v Brně trvale „nasazen“, aby jim bylo kompletně odepřeno právo na zákonného soudce a byli tak definitivně „umlčeni“. Je tedy nanejvýše zřejmé, že v aktuálních soudních řízeních byla zcela pohřbena zásada dvojinstančnosti soudního řízení, když je před očekávaným podáním kasační stížnosti dohodnuto mezi oběma senáty, že 5. senát Nejvyššího správního soudu věc převezme, aby ji mohl zcela tendenčně odmítnout, aby tak „kryl záda“ senátu 30 A Krajského soudu v Brně a legalizoval jeho nezákonnosti. Žalobci navrhli, aby jmenování soudci byli vyloučeni z projednávání a rozhodnutí projednávané věci.

[8] K žalobcům vznesené námitce podjatosti soudci Nejvyššího správního soudu uvedení ve výroku tohoto usnesení shodně uvedli, že nemají žádný poměr k věci ani účastníkům řízení a nepodíleli se na projednávání a rozhodování věci u správního orgánu ani v předchozím soudním řízení ve smyslu § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.). JUDr. Viktor Kučera k poukazu na své dřívější působení u senátu 30 A, Ad, Af Krajského soudu v Brně odkázal na své vyjádření k obdobné námitce žalobců ze dne 25. 11. 2020, č. j. Nao 188/2020–20, a rovněž na její vypořádání v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2021, č. j. Nao 188/2020–30.

[9] Podle § 8 odst. 1 zákona s. ř. s., *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[10] Podle odst. 5 téhož ustanovení, *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[11] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Rozhodování o věci nestranným a nezávislým soudcem je jedním z pilířů práva na spravedlivý proces. Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezáujatosti soudce v konkrétním případě. K vyloučení soudce může v zásadě dojít teprve tehdy, pokud je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, nebo usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16).

[12] Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 s. ř. s., podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však *nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž

nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[13] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci, tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány nejsou a ani žalobce žádné takové okolnosti neuvádí.

[14] Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc. Taková situace v posuzované věci nenastala. Lze přitom odkázat i na usnesení NSS ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003-18, č. 53/2004 Sb. NSS, v němž bylo jasné vyloženo, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

[15] Nejvyššímu správnímu soudu se jako pravděpodobné jeví, že skutečným důvodem návrhu žalobců na vyloučení ve výroku uvedených soudců Nejvyššího správního soudu je jejich přesvědčení o předchozím nesprávném postupu tohoto soudu v jiných věcech. To však (i kdyby takový postup byl skutečně nesprávný, což v nyní rozhodované věci nelze zkoumat) nemůže být legitimním důvodem, který by mohl znamenat vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobců o nespravedlnosti vedení řízení. K tomu, aby účastník brojil proti tvrzené nesprávnosti postupu soudu, však slouží opravné prostředky, a nikoli námitka podjatosti. Existence odlišných názorů žalobců na věc pak s podjatostí soudce nemá nic společného. V § 8 odst. 1 s. ř. s. je ostatně výslovně uvedeno, že důvodem pro vyloučení soudce nemůže být jeho postup v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[16] Se žalobcem namítanou vazbou mezi JUDr. Viktorem Kučerou a Mgr. Milanem Procházkou se již Nejvyšší správní soud náležitě vypořádal v usnesení ze dne 21. 1. 2019, č. j. Nao 188/2020–30, v jehož bodech 8 a 9 konstatoval, že „*důvod pro vyloučení JUDr. Kučery z projednání a rozhodování věci nebyl naplněn. Z formulace námítky podjatosti ani z vyjádření JUDr. Kučery nevyplývá, že by tento soudce měl subjektivní vztah k věci a účastníkům řízení v takové kvalitě a intenzitě, jež by musela vést k jeho vyloučení. Ani žalobci ostatně neuvádí konkrétní okolnosti, z nichž by plynulo, že by JUDr. Kučera měl mít s Mgr. Procházkou (členem senátu krajského soudu, který vydal rozsudek napadený kasační stížností) vztah překračující běžnou známost ze společného bývalého pracoviště. Opak neplyne ani z vyjádření JUDr. Kučery. Pro úplnost lze dodat, že žalobci*

pokračování

v uplatněné námitce podjatosti netvrdí, že by se JUDr. Kučera jakkoliv podílel na rozhodování věci sp. zn. 30 A 121/2020 u krajského soudu, neboť tento případ rozhodujícím senátu napadl až poté, co byl JUDr. Kučera přeložen k Nejvyššímu správnímu soudu. Ostatně procesní předpisy neshledávají důvod podjatosti ve skutečnosti, že soudce vyššího soudu rozhoduje o věci vzešlé od kolegů z nižšího soudu, kde předtím působil, ale jen pokud se soudce přímo podílel na projednávání nebo rozhodování téže věci v předchozím soudním řízení (srovnej § 8 odst. 1 s. ř. s. a obdobně jsou formulovaná ustanovení v § 14 odst. 2 občanského soudního řádu, § 30 odst. 3 trestního řádu či v § 36 odst. 2 zákona o Ústavním soudu). K tomu však v projednávané věci nedošlo.“

[17] K těmto závěrům nepovažuje zdejší soud v posuzované věci za nutné cokoli dodávat. Přesvědčení žalobců, že dochází k obcházení schváleného rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu, neobstojí, jelikož soudci nemají žádnou možnost ovlivnit mechanismus přidělování věcí stanovený rozvrhem práce tak, aby jim byla přidělena konkrétní věc. Navíc soud z vnitřní evidence ověřil, že jiné související věci stejných žalobců byly přiděleny jiným senátům NSS (např. věci vedené pod sp. zn. 4 As 76/2021, 3 As 107/2021, 1 As 132/2021, 2 As 176/2021).

[18] Lze tedy uzavřít, že námitka žalobců neobsahuje žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti a ani z vyjádření ve výroku uvedených soudců Nejvyššího správního soudu neplyne nic, z čeho by bylo možno pochybovat o jejich nepodjatosti; tyto skutečnosti nevyplynuly ani ze soudního spisu. Žalobci uvádějí spíše ničím nepodložené dehonestující domněnky, k nimž vzhledem jejich zcela fantastickému charakteru není třeba nic dodávat.

[19] Po zvážení výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu uvedených ve výroku tohoto usnesení z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 5 As 250/2022 nejsou dány, a proto rozhodl tak, že nejsou z projednávání a rozhodování této věci vyloučeni.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2022

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu